

MULTIMODIAL BILL OF LADING

RECEIVED by the carrier from the merchant in apparent good order and condition, unless otherwise indicated herein, the goods or the containers or other packages or units said by the merchant to contain the cargo herein mentioned, (x) to be carried subject to all the terms and conditions provided for on the face and the back of this bill of lading and in Carrier's Tariff Rules and Regulations, by the vessel named herein or any substitute at the Carrier's option including the use of feeder ships, barges, airplanes, motor carriers or railcars, from the place of receipt or the loading port to the port of discharge or place of delivery shown herein. When the place of receipt is an inland point any notation on this bill of lading of »on board«, »loaded on board«, »shipped on board« or words to like effect, shall be deemed to mean on board the truck, railcar, aircraft, barge or other inland conveyance (as the case may be), performing carriage from the place of receipt to the port of loading.

One original Bill of Lading must be surrendered, duly endorsed, in exchange for the Goods. In accepting this Bill of Lading the Merchant expressly accepts and agrees to all its terms and conditions whether printed, stamped or written,

MULTIMODALNA TERETNICA

Prijevoznik je od krcatelja PRIMIO robu ili kontejnere ili druga pakiranja ili jedinice tereta u navodno dobrom stanju, osim ako nije drukčije naznačeno u ovoj ispravi, za koje krcatelj izjavljuje da sadrže ovdje naznačeni teret (x), koji se ima prevesti u skladu s uvjetima sadržanim na prednjoj strani i poleđini ove teretnice i na temelju pravila i odredaba sadržanim u tarifama prijevoznika, i to naznačenim brodom ili nekim drugim slobodom koji odredi prijevoznik, uz slobodu korištenja brodova za opskrbljivanje, tegljača, aviona, motornih prijevoznih sredstava, željeznice, od mjesta primitka robe ili ukrcajne luke do luke iskrcaja ili mjesta isporuke, naznačenog u ovoj ispravi. Kada se mjesto primitka robe nalazi u unutrašnjosti, izrazi koji su korišteni u ovoj teretnici, kao npr. »na brodu«, »ukrcano na brod«, »dopremljeno na brod« i slični, značit će na kamion, željeznicu, avion, tegljač ili neko drugo kopneno prijevozno sredstvo (već prema slučaju), kojim se roba prevozi od mjesta primitka do luke ukrcaja.

U zamjenu za robu uručuje se jedna uredno potpisana originalna teretnica. Prihvaćajući ovu teretnicu, krcatelj izričito prihvaća i slaže se sa svim uvjetima koji su na njoj tiskani, otisnuti ili napisani, ili na neki drugi način inkorporirani,

or otherwise incorporated, notwithstanding the non-signing of this Bill of Lading by the Merchant.

1. DEFINITIONS

- »Carrier« means Jugolinija
- »Merchant« includes the Shipper, Holder, Consignee, Receiver of the Goods, any Person owning or entitled to the possession of the Goods or of this Bill of Lading, any Person having a present or future interest in the Goods and anyone on behalf of any such Person.
- »Holder« means any Person for the time being in possession of this Bill of Lading to whom the property in the Goods has passed on by reason of the consignment of the Goods or the endorsement of this Bill of Lading or otherwise.
- »Combined Transport« arises if the Place of Receipt and/or the Place of Delivery are indicated on the face hereof in the relevant spaces.
- »Port to Port Shipment« arises if the Carriage called for by this Bill of Lading is not Combined Transport.
- »Freight« includes all charges payable to the Carrier in accordance with the applicable Tariff and this Bill of Lading.
- »Underlying Carrier« includes owners and operators of vessels (other than the Carrier), stevedores, terminal and groupage operators, road and rail transport operators and any independent contractor employed by the Carrier in performance of the Carriage.

bez obzira je li krcatelj potpisao teretnicu.

1. TUMAČENJE

- »Prijevoznik« je Jugolinija.
- »Krcatelj« uključuje krcatelja, imatelja, robe, konsignatora, primatelja robe, sve osobe koje posjeduju ili imaju pravo posjedovati robu ili ovu teretnicu, sve osobe koje imaju, ili će imati interesa na robu i sve osobe koje djeluju u korist ovdje navedenih osoba.
- »Imatelj« je osoba koja u određeno vrijeme posjeduje ovu teretnicu, i u čiju korist je preneseno vlasništvo robe na temelju ili s razloga prijema robe ili na temelju potpisivanja ove teretnice ili na temelju nekoga drugog razloga.
- »Kombinirani prijevoz« nastaje ako su mjesto primitka robe i/ili mjesto isporuke naznačeni na prednjoj stranici ove isprave, u za to određenoj rubrici.
- »Otprema od luke do luke« nastaje ako se prijevoz naznačen u ovoj teretnici neće obaviti kao kombinirani prijevoz.
- »Vozarina« uključuje sve troškove koji se imaju platiti prijevozniku u skladu s odnosnim tarifama i ovom teretnicom.
- »Podprijevoznik« uključuje vlasnike i operatere brodova (osim prijevoznika), stivadore, operatere terminala i grupa lučkih radnika, cestovne i željezničke operatere i sve samostalne kooperante, koje angažira prijevoznik, radi izvršenja prijevoza.

»Goods« means the whole or any part of the cargo received from the Shipper and includes any equipment or container not supplied by or on behalf of the Carrier.

»Container« includes any container, trailer, transportable tank, flat or pallet, or any similar article used to consolidate goods and any equipment thereof or connected thereto.

»Carriage« means the whole or any part of the operations and services undertaken by the Carrier in respect of the Goods.

»Person« includes an individual, a partnership, a body corporate or other entity.

»Package« means

- a) the container, when the Goods are shipped in a Container
- b) The skid or pallet when Goods are shipped on a skid or pallet but not a Container
- c) The skid or pallet when Goods are shipped on a pallet and in a Container, but the Container is adjudged not to be the Package
- d) That shipping unit which contains the greatest quantity of the Goods and to which some packaging preparation for transportation has been made which facilitates handling even though it does not conceal or completely enclose the Goods.

2. CARRIER'S TARIFF

The terms of the Carrier's applicable Tariff are incorporated herein.

»Roba« znači svu ili bilo koji dio robe primljene od krcatelja, i uključuje svu opremu ili kontejner, koji nije osigurao prijevoznik ili druga osoba u korist prijevoznika.

»Kontejner« uključuje kontejner, prikolicu, prenosivi rezervoar, ravnu površinu ili paletu, ili bilo koji drugi predmet koji služi za učvršćivanje robe i svu opremu koja služi u tu svrhu ili je s tim u vezi.

»Prijevoz« je čitav ili bilo koji dio operacija i usluga, koje poduzima prijevoznik u odnosu na robu.

»Osoba« uključuje pojedinca, udruženje, korporaciju ili drugo tijelo.

»Paket« je:

- a) kontejner, kada se roba prevozi kontejnerom;
- b) kolica ili palete na kojima se roba prevozi na kolicima ili paletama, a ne u kontejneru;
- c) kolica ili paleta kada se roba prevozi na paleti i u kontejneru, ali kada se ne radi o kontejneru kao paketu;
- d) ona jedinica za prijevoz robe koja sadrži najveću količinu robe i na kojoj su izvršene pripreme za prijevoz, da bi se olakšalo rukovanje, bez obzira što se tim ne prikriva ili potpuno ne zatvara roba.

2. TARIFA PRIJEVOZNIKA

Uvjeti tarife koju primjenjuje prijevoznik uključeni su u ovu ispra-

Particular attention is drawn to the terms therein relating to container and vehicle demurrage. Copies of the relevant provisions of the applicable Tariff are obtainable from the Carrier or his agents upon request. In the case of inconsistency between this Bill of Lading and the applicable Tariff, this Bill of Lading shall prevail.

3. WARRANTY

The Merchant warrants that in agreeing to the terms hereof he is, or has the authority of, the Person owning or entitled to the possession of the Goods and this Bill of Lading.

4. SUB-CONTRACTING, DEFENSES OF SERVANTS

a) The carrier shall be entitled to substitute any vessel or other means of transport and to subcontract on any terms the whole or any part of the carriage, loading, unloading, storing, warehousing, handling and any and all duties whatsoever undertaken by the Carrier in relation to the goods.

b) It is understood and agreed that, other than the carrier, no person, firm or corporation or other legal entity whatsoever (including the master, officers and crew of the vessel, all agents and underlying carriers and all terminal operators, stevedores, carpenters, watchmen and all other independent contractors whatsoever) is, or shall be deemed to be liable with respect to the goods as carrier, bailee or other howsoever. If, however, it shall be adjudged that any other than the Carrier is carrier or bailee of the

vu. Osobitu pažnju valja posvetiti uvjetima koji se odnose na kontejner i ležarinu prijevoznoga sredstva. Kopije odnosnih odredaba iz primjenjivih tarifa mogu se na zahtjev dobiti od prijevoznika ili njegovih agenata.

U slučaju proturječnosti između teretnice i primjenjive tarife, prevladat će ova teretnica.

3. JAMSTVO

Krcatelj jamči da je on, prihvaćajući uvjete iz ove isprave, ili ima ovlaštenje da bude vlasnik ili ima pravo posjedovati robu i ovu tereticu.

4. PODUGOVARANJE, ZAŠTITA PRUZATELJA USLUGA

a) Prijevoznik ima pravo zamijeniti bilo koji brod ili druga prijevozna sredstva i sklopiti podugovore po bilo kojim uvjetima za prijevoz čitavog ili bilo kojeg dijela prijevoza, ukrcaja, iskrcaja, pohrane, uskladištenja, rukovanja i svih drugih obveza koje prijevoznik mora izvršiti u odnosu na teret.

b) Podrazumijeva se i prihvaća da osim prijevoznika, niti jedna druga osoba, radna organizacija ili korporacija ili druga pravna jedinica, (uključujući zapovjednika, časnike i posadu broda, sve agente i podprijevoznike i operatere terminala, stivadore, stolare, stražu i sve druge samostalne kooperante) nije, i neće biti odgovorna za robu u svojstvu prijevoznika, čuvara ili drugog. Međutim, ako je donesena presuda, kojom se izriče da je netko drugi, a ne prijevoznik, prijevoznik ili čuvar robe ili je pod bilo kakvom obve-

goods or under any responsibility with respect thereto, all exemptions and limitations of and exoneration from liability provided by law or by terms hereof shall be available to such other. The aggregate of the amounts recoverable from the carrier and his servants, agents or independent contractors shall in no case exceed the limits provided for in this contract. It is also agreed that each of these persons and companies referred to above are intended beneficiaries, but nothing herein contained shall be construed to limit or to relieve them from liability to the carrier for acts arising or resulting from their fault or neglect. In contracting for the foregoing provisions of this clause, the carrier is acting as agent and trustee for all other persons named in this clause.

5. CLAUSE PARAMOUNT

This Bill of Lading shall have effect subject to all the provisions of the Maritime and Inland Navigation Law of the Yugoslavia, approved January 1, 1978, as if set forth herein.

The defences and limitations of the said Act shall apply to goods whether carried on or under deck, before the goods are loaded on and after they are discharged from the vessel, and throughout the entire time the goods are in the actual custody of Carrier, whether acting as carrier, bailee or stevedore.

If it is adjudged that any other legislation of a nature similar to the Hague Rules contained in the International Convention for the Unification of Certain Rules relating to

zom u odnosu na teret, sve iznimke i ograničenja i oslobađanje od odgovornosti na temelju zakona ili ovih uvjeta, bit će stavljene na raspolaganje tom drugom prijevozniku. Ukupna svota refundirana od strane prijevoznika i osoba koje za njega rade, agenata ili samostalnih kooperanata ne smije premašiti ograničenja predviđena ovim ugovorom. Također je dogovoreno da su sve gore navedene osobe i radne organizacije predviđeni korisnici, ali ništa što je sadržano u ovoj ispravi neće biti sastavljeno tako da ih ograniči ili oslobodi odgovornosti u odnosu na prijevoznika, za sve postupke koji nastanu ili su rezultat njihove pogreške ili nemara. Kod ugovaranja gornjih odredaba iz ove klauzule, prijevoznik djeluje kao agent i upravitelj za sve druge osobe navedene u ovoj klauzuli.

5. KLAUZULA PARAMOUNT

Ova teretnica podliježe svim uvjetima sadržanim u Zakonu o pomorskoj i unutarnjoj plovidbi SFR Jugoslavije, od 1. siječnja 1978. godine.

Zaštite i ograničenja iz spomenutog zakona primjenjivat će se i na robu koja se prevozi na palubi ili ispod palube, prije njenog ukrcaja ili iskrcaja s broda i za vrijeme dok se roba nalazi na čuvanju i brizi prijevoznika, bez obzira djeluje li on u svojstvu prijevoznika, čuvara ili stivadora.

Ako se presudi da se bilo koje drugo zakonodavstvo slično Haškim pravilima sadržanim u konvenciji za izjednačenje nekih pravila u vezi teretnice potpisanoj u Briselu 25.

Bills of Lading signed at Brussels on August 25, 1924, as amended by the Protocols of 23rd February 1968 and 21st December 1979 (the Hague Visby rules), compulsorily applies to this Bill of Lading, then it is subject to such legislation.

If any term of this Bill of Lading be repugnant to the Yugoslav Maritime and Inland Navigation Law or any other law compulsorily applicable, such term only shall be void to that extent but no further.

This Bill of Lading shall be fairly interpreted and construed to give effect to its purposes. The rule of contra preferentem shall not apply.

6. CARRIER'S RESPONSIBILITY

1) Port-to-Port Shipment

If the Carriage for by this Bill of Lading is a Port-to-Port Shipment, the Liability of the Carrier for loss or damage to the Goods from and during loading on vessel up to and during discharge from the vessel shall be determined in accordance with **CLAUSE PARAMOUNT (5)**

The Carrier shall be under no liability whatsoever for loss of or damage to the Goods, howsoever occurring, if such loss or damage arises prior to loading onto or subsequent to discharge from the vessel.

2) Combined Transport

A) With respect to inland transportation in the U.S.A. (except as specified in Clause 6.1 above) either prior to or subsequent to the time the Carrier has custody of the Goods

kolovoza 1924. te dopunjenoj protokolom od 23. veljače 1988. i 21. prosinca 1979. (Haško-Visbijska pravila) prisilno primjenjuje na ovu teretnicu, tada će ona biti podvrgnuta tom zakonodavstvu.

Ako je bilo koji uvjet iz ove teretnice u suprotnosti za Zakonom o pomorskoj i unutarnjoj plovidbi SFR Jugoslavije ili nekim drugim zakonom koji se ima obvezno primijeniti, taj uvjet se neće primijeniti ali samo u tom opsegu.

Ova teretnica mora biti pravilno tumačena i sastavljena tako da služi svrsi. Pravilo o »contra preferentem« neće se primjenjivati.

6. OBVEZA PRIJEVOZNIKA

1. Otprema od luke do luke

Ako se prijevoz iz ove teretnice ima obaviti kao otprema od luke do luke, odgovornost prijevoznika za gubitak ili štetu nastalu na robu za vrijeme od njena ukrcaja na brod ili za vrijeme samog ukrcaja do njena iskrcaja i za vrijeme samog iskrcaja s broda, bit će određen na temelju klauzule Paramount (5).

Prijevoznik neće biti odgovoran za gubitak ili štetu nastalu na robu, ako gubitak ili šteta nastanu prije ukrcaja ili nakon iskrcaja robe s broda.

2. Kombinirani prijevoz

A. U odnosu na kopneni prijevoz u Sjedinjenim Državama (osim u slučaju iz klauzule 6.1.) ako prije ili nakon vremena kada prijevoznik nema posjed nad robom, taj kopne-

such inland carriage will be governed by and subject to the terms and conditions of the Underlying Carrier's Bill of Lading and/or ICC Bill of Lading together with the Underlying Carrier's tariff which shall be incorporated herein as is set forth at length. Notwithstanding the above in the event there is a private contract of carriage between the Carrier and an Underlying Carrier, such inland carriage will be governed by the terms and conditions of said Contract which shall be incorporated herein as is set forth at length and copies of said contract ( ) shall be available to the Merchant upon request.

B) With respect to road and rail carriage in Europe the provisions of the Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road, dated May 19, 1956 (CMR) and respectively of the International Convention Covering Carriage of Goods by Rail, dated February 25, 1961 (CMI) shall apply.

C) With respect to Carriage by any other means of inland transportation or during any served incident to the Combined Transport of the Goods outside U.S.A. and Europe Carrier's liability shall be determined according to the Underlying Carrier's contract of carriage and tariffs or in the absence of such contracts and tariffs, according to the internal law of the State.

D) With respect to water transportation Carrier's liability shall be determined according to CLAUSE PARAMOUNT.

E) When it cannot be established in whose custody the Goods were when the loss or damage occurred,

ni prijevoz bit će rukovođen i bit će izvršen u skladu s uvjetima podprijevoznikove teretnice i/ili teretnice ICC, i po tarifi podprijevoznika, koja će činiti sastavni dio ove isprave. Bez obzira na gornje, u slučaju da postoji privatan ugovor o prijevozu robe, sklopljen između prijevoznika i podprijevoznika, takav kopneni prijevoz bit će rukovođen uvjetima iz spomenutog ugovora, koji će sačinjavati sastavni dio ove isprave, a kopije spomenutog ugovora bit će stavljene na raspolaganje krcatelju na njegov zahtjev.

B. Za cestovni i željeznički prijevoz u Europi primjenjivat će se odredbe sadržane u Konvenciji o ugovoru za međunarodni prijevoz robe cestom od 19. svibnja 1956. godine (CMR), odnosno odredbe iz Međunarodne konvencije o prijevozu robe željeznicom od 25. veljače 1961. godine (CMI).

C. Za prijevoz robe nekim drugim kopnenim prijevoznim sredstvom ili za pružene usluge u sklopu kombiniranog prijevoza robe van Sjedinjenih Država i Europe, odgovornost prijevoznika utvrđuje se na temelju ugovora o prijevozu robe i tarifama podprijevoznika a u slučaju nepostojanja ugovora i tarifa, u skladu s nacionalnim zakonom odnosno zemlje.

D. Za prijevoz robe morem odgovornost prijevoznika se određuje na temelju klauzule Paramount.

E. Kada se ne može utvrditi komu je na brigu bila povjerena roba u vrijeme nastanka gubitka ili štete,

it shall be conclusively presumed to have occurred during sea carriage and liability thereof shall be governed as provided in CLAUSE PARAMOUNT.

F) When any claims are paid to the Merchant by the Carrier, the Carrier shall automatically be subrogated to all rights of the Merchant against all others; including Underlying Carrier's, on account of such loss or damage.

7. SUNDRY LIABILITY PROVISIONS

1) Delay

The Carrier does not undertake that the Goods shall arrive at the Port of Discharge or Place of Delivery at any particular time or to meet any particular market or use, and the Carrier shall in no circumstances whatsoever and howsoever arising be liable for direct, indirect or consequential loss or damage caused by delay.

2) Scope of Application

a) The terms and conditions of this Bill of Lading shall at all times govern all responsibilities of the Carrier in connection with or arising out of the supply of a Container to the Merchant, not only during the Carriage, but also during the periods prior to and/or subsequent to the Carriage.

b) The rights, defences, limitations and liberties of whatsoever nature provided for in this Bill of Lading shall apply in any action against the Carrier for loss of damage or delay, howsoever occurring and whether the action be founded

smatrat će se da je gubitak ili šteta nastala za vrijeme morskoga prijevoza robe i odgovornost u tom slučaju bit će određena na temelju klauzule Paramount.

F. Uvijek kada prijevoznik izvrši plaćanje nekoga odštetnog zahtjeva u korist krcatelja, krcatelj mora automatski prenijeti sva prava potraživanja prijevozniku u odnosu na druge osobe, uključujući prava potraživanja podprijevoznika za nastali gubitak ili štetu.

7. ODREDBE ZA RAZNE ODGOVORNOSTI

1. Zakašnjenje

Prijevoznik ne jamči da će roba stići u luku iskrcaja ili mjesto isporuke u određeno vrijeme ili da će ona stići na određeno tržište ili mjesto korištenja, i prijevoznik neće ni pod nikakvim okolnostima biti odgovoran za direktan, indirektan gubitak ili štetu, nastalu kao posljedica zakašnjenja.

2. Opseg primjene

a. Prijevoznik se mora u svako doba rukovoditi uvjetima iz ove teretnice u odnosu na njegove odgovornosti, koje su u vezi ili nastanu kao posljedica dopreme kontejnera krcatelju, ne samo za vrijeme prijevoza, nego također u vrijeme prije i/ili nakon izvršenoga prijevoza.

b. Prava, zaštite, ograničenja i odgovornosti bilo koje vrste iz ove teretnice primjenjivat će se na sve mjere poduzete protiv prijevoznika, a odnose se na gubitak ili štetu ili zakašnjenje, bez obzira kako su nastali, i bez obzira jesu li te mjere

in contract or in tort and even if the loss, damage or delay arose as a result of unseaworthiness, negligence or fundamental breach of contract.

c) Save as is otherwise provided herein, the Carrier shall in no circumstances whatsoever and howsoever arising be liable for direct or indirect or consequential loss or damage.

3) Compulsory inspection by Authorities

If by order of the authorities at any place, a Container has to be opened for the Goods to be inspected, the Carrier will not be liable for any loss or damage incurred as a result of any opening, unpacking, inspection or repacking. The Carrier shall be entitled to recover the cost of such opening, unpacking, inspection and repacking from the Merchant.

8. SHIPPER-PACKED CONTAINERS

If a Container has not been packed by or on behalf of the Carrier this Bill of Lading shall be a receipt only for the Container.

1) The Carrier shall not be liable for loss of or damage to the Goods caused by:

a) the manner in which the Container has been packed, or

b) the unsuitability of the Goods for carriage in the Container supplied, or

c) the unsuitability or defective condition of the Container, provided that, if the Container has been sup-

sadržane u ugovoru ili deliktu te čak i onda, kada su gubitak, šteta ili zakašnjenje nastali kao rezultat nesposobnosti broda za plovidbu, nemara ili osnovne povrede ugovora.

c. Osim ako nije drukčije utvrđeno ovom ispravom, prijevoznik neće ni pod kakvim uvjetima biti odgovoran za direktan ili indirektan gubitak ili štetu.

c. Obvezan pregled robe od strane vlasti

Ako po nalogu vlasti u bilo kojem mjestu treba otvoriti kontejner radi pregleda robe, prijevoznik nije odgovoran za gubitak ili štetu nastalu kao rezultat otvaranja, raspakiranja, pregleda ili ponovnoga pakiranja robe. Prijevoznik ima pravo da mu krcatelj nadoknadi sve troškove nastale radi otvaranja, raspakiranja, pregleda i ponovnoga pakiranja robe.

8. KRCATELJ — PUNJENJE KONTEJNERA

Ako prijevoznik nije punio kontejner ili kontejner nije punjen u njegovo ime, ova teretnica će predstavljati potvrdu samo za kontejner.

1. Prijevoznik nije odgovoran za gubitak ili štetu nastalu na robu kao rezultat ovoga:

a. načina na koji je kontejner punjen;

b. neprikladnosti robe za prijevoz kontejnerom stavljenim na raspolaganje;

c. neprikladnosti ili lošega stanja kontejnera, pod uvjetom da je neprikladnost ili loše stanje moglo

plied by or on behalf of the Carrier, this unsuitability or defective condition could have been apparent upon inspection by the Merchant at or prior to the time when the Container was packed.

2) The Shipper shall carefully inspect and clean containers, if necessary, before packing them and the use of the Containers shall be prima facie evidence of their being sound and suitable for use.

3) If a Shipper-packed Container is delivered by the Carrier with its original seal as affixed by the Shipper intact, such delivery shall constitute full and complete performance of the Carrier's obligations hereunder and the Carrier shall not be liable for any shortage of Goods ascertained at delivery.

4) The Merchant shall indemnify the Carrier against any loss, damage, liability or expense whatsoever and howsoever arising caused by one or more of the matters referred to in Clause 8(1) (2) (3), save that, if the loss, damage, liability expense was caused by a matter referred to in Clause 8(1) (c), the Merchant shall not be liable to indemnify the Carrier in respect thereof unless the proviso referred to in that Clause applies.

9. INSPECTION OF GOODS

The Carrier or any Person to whom the Carrier has sub-contracted the Carriage or any Person authorised by the Carrier shall be entitled, but under no obligation, to open any Container or package at any time and to inspect the Goods.

biti primjećeno pri pregledu od strane krcatelja ili prije punjenja kontejnera, ako je kontejner osigurao prijevoznik ili je osiguran u njegovo ime.

2. Krcatelj je dužan pažljivo pregledati i očistiti kontejner, ako je to potrebno, prije njegova punjenja, i korištenje kontejnera predstavljaće prima facie dokaz da je ispravan i prikladan za punjenje.

3. Ako je prijevozniku predan kontejner kojega je punio krcatelj i na njega stavio originalnu, netaknutu plombu, takva predaja kontejnera predstavljaće puno izvršenje u odnosu na prijevoznikove obveze na temelju ove teretnice i prijevoznik neće biti odgovoran za bilo kakav manjak robe, eventualno utvrđen u vrijeme isporuke.

4. Krcatelj mora naknaditi prijevozniku sve iznose nastale kao rezultat gubitka, oštećenja, odgovornosti ili sve troškove koji nastanu kao rezultat jednoga ili više događaja iz klauzule 8(1), (2) ili (3), osim ako gubitak, šteta, odgovornost ili trošak nisu bili prouzročeni događajima iz klauzule 8(1) (c), kada krcatelj nije obvezan naknaditi štetu prijevozniku, osim ako ona nije rezultat nastao u odnosu na odredbu iz neke druge klauzule koja se ima primijeniti.

9. PREGLED ROBE

Prijevoznik ili neka druga osoba s kojom je prijevoznik sklopio podugovor za prijevoz robe ili neka druga osoba koju je prijevoznik ovlastio, ima pravo, ali nije u obvezi, otvoriti kontejner ili paket u bilo koje vrijeme radi pregleda robe.

If it appears at any time that the Goods cannot safely or properly be carried or carried further, either at all or without incurring any additional expense or taking any measure(s) in relation to the Container or the Goods the Carrier may without notice to the Merchant take any measure(s) and/or incur any additional expense to carry or to continue the Carriage thereof, and/or sell or dispose of the Goods, and/or abandon the Carriage and/or store them ashore or afloat, under cover or in the open, at any place, whichever the Carrier in his absolute discretion considers most appropriate, which abandonment, storage, sale or disposal shall be deemed to constitute due delivery under this Bill of Lading. The Merchant shall indemnify the Carrier against any additional expense so incurred.

The Carrier in exercising the liberties contained in this clause shall not be under any obligation to take any particular measures and the Carrier shall not be liable for any loss, damage or delay howsoever arising from any action or lack of action under this clause.

10. DESCRIPTION OF GOODS

1) This Bill of Lading shall be evidence of the receipt by the Carrier from the Shipper, except as otherwise noted, of the total number of Containers, packages or other units or weight of the Goods specified on the face hereof.

2) Except as provided in Clause 10 (1), no representation is made by the Carrier as to the weight, contents, measure, quantity, quality,

Ako se učini u bilo koje vrijeme da roba ne može biti prevezena sigurno ili ispravno, ili ne može nastaviti prijevoz, uopće ili bez nastanka dodatnih troškova, ili bez poduzimanja dodatnih mjera u odnosu na kontejner ili robu, prijevoznik može bez da prethodno obavijesti krcatelja poduzeti mjere i/ili učiniti dodatne troškove da bi prevezao ili nastavio odnosni prijevoz robe i/ili prodao ili na drugi način otuđio robu i/ili odustao od prijevoza i/ili pohranio robu na kopnu ili moru, u zatvorenom ili otvorenom prostoru, na bilo kojem mjestu, za koje prijevoznik u svojoj apsolutnoj diskreciji smatra da je najprikladnije, a to napuštanje, uskladištenje, prodaja ili otuđenje robe predstavljat će urednu isporuku izvršenu na temelju ove teretnice. Krcatelj mora naknaditi prijevozniku sve, tako nastale troškove.

Prijevoznik će primjenjivati sve mogućnosti sadržane u ovoj klauzuli i neće biti obvezan poduzeti bilo kakve određene mjere i prijevoznik neće biti odgovoran za gubitak, štetu ili isporuku nastalu na temelju poduzetoga ili nepoduzetog u odnosu na ovu klauzulu.

10. OPIS ROBE

1. Ova teretnica predstavlja dokaz da je prijevoznik primio od krcatelja na prijevoz, osim ako nije drukčije naznačeno, ukupan broj kontejnera, paketa ili drugih jedinica robe ili količinu robe naznačenu na prednjoj stranici teretnice.

2. Osim odredbe sadržane u klauzuli 10(1) prijevoznik nije odgovoran za težinu, sadržaj, dimenzije, količinu, kvalitetu, opis, stanje, oz-

description, condition, marks, numbers of value of Goods, and the Carrier shall be under no responsibility whatsoever in respect of such description or particulars.

3) If any particulars of any Letter of Credit and/or Import Licence and/or Sale Contract and/or Invoice or Order number and/or details of any contract to which the Carrier is not a party are shown on the face of this Bill of Lading, such particulars are included solely at the request of the Merchant for his convenience. The Merchant agrees that the inclusion of such particulars shall not be regarded as a declaration of value and in no way affects the Carrier's liability under this Bill of Lading. The Merchant further agrees to indemnify the Carrier against all consequences of including such particulars in this Bill of Lading.

The Merchant acknowledges that the value of the Goods is unknown to the Carrier unless the nature and value of Goods have been declared by the shipper before shipment and inserted on the face of this Bill of Lading and extra freight paid.

11. SHIPPER'S/MERCHANT'S RESPONSIBILITY

1) The Shipper warrants to the Carrier that the particulars relating to the Goods as set out overleaf have been checked by the Shipper on receipt of this Bill of Lading and that such particulars, and any other particulars furnished by or on behalf of the Shipper, are adequate and correct. The Shipper also warrants that the Goods are lawful goods and contain no contraband, including without limitation, drugs or narcotics.

nake, iznose vrijednosti robe, i prijevoznik nije odgovoran za te opise ili podatke.

3. Ako je bilo koji podatak sadržan u kreditnom pismu i/ili uvoznjoj dozvoli i/ili kupoprodajnom ugovoru i/ili računu ili nalogu i/ili podaci iz nekog ugovora u kojem prijevoznik nije stranka, prikazan na prednjoj stranici teretnice, ti podaci su uključeni samo na zahtjev krcatelja i radi njegove praktičnosti. Krcatelj se slaže da unošenje takvih podataka neće predstavljati deklaraciju vrijednosti i da neće ni u kom slučaju utjecati na prijevoznikovu odgovornost koju on ima na temelju ove teretnice. Nadalje, krcatelj se slaže da će prijevozniku naknaditi sve troškove nastale kao posljedicu unašanja takvih podataka u ovu teretnicu.

Krcatelj potvrđuje da je vrijednost robe krcatelju nepoznata, osim ako krcatelj nije deklarirao prirodu i vrijednost robe prije otpreme i naznačio ih na prednjoj stranici ove teretnice, te za to platio dodatnu vozarinu.

11. ODGOVORNOST KRCATELJA

1. Krcatelj jamči prijevozniku da je provjerio podatke koji se nalaze na drugoj stranici teretnice po njezinu primitku i da su ti podaci, kao i drugi podaci koje je dostavio krcatelj ili su dostavljeni u ime krcatelja odgovarajući i točni. Krcatelj također jamči da je roba zakonitoga podrijetla, te da ne sadrži švercanu robu, uključujući drogu ili narkotike.

2) The Merchant shall comply with all regulations or requirements of customs, port and other authorities, and shall bear and pay all duties, taxes, fines, imposts, expenses or losses (including, without prejudice to the generally of the foregoing, the full return Freight for the Goods if returned, of if on-carried, the full Freight from the Port of Discharge or the amended Place of Delivery) incurred or suffered by reason of any failure to so comply, or by reason of any illegal, incorrect or insufficient marking, numbering or addressing of the Goods, and shall indemnify the Carrier in respect thereof.

3) If Containers supplied by or on behalf of the Carrier are unpacked at the Merchant's premises, the Merchant is responsible for returning the empty Containers, with interiors brushed and clean, to the point or place designated by the Carrier, his servants or agents, within the time prescribed. Should a Container not be returned within the prescribed time, the Merchant shall be liable for any demurrage, loss or expenses which may arise from such non-return.

4) The Merchant shall indemnify the Carrier against any loss of or damage to the Carrier's Container which occurs while in the possession or control of the Merchant his agents or inland carriers engaged by or on behalf of the Merchant and hold the Carrier harmless from any loss of or damage to property of other persons or injuries to other persons.

2. Krcatelj se mora pridržavati svih odredaba ili zahtjeva koje postavljaju carinske, lučke ili druge vlasti, i mora platiti sve carinske pristojbe, poreze, kazne, uvozne troškove, troškove ili gubitke (uključujući, ali bez povrede općenitosti gornjega, puni povrat vozarine plaćene za prijevoz robe, ako je ona vraćena ili dalje otpremljena, puni iznos vozarine od luke iskrcaja ili promijenjenoga mjesta isporuke), koji su učinjeni ili su nastali kao posljedica nepridržavanja gornjega ili kao rezultat nekih ilegalnih, netočnih ili nedovoljnih oznaka, numeriranja ili adresiranja robe, i mora za to naknaditi štetu prijevozniku.

3. Ako kontejneri koje je osigurao prijevoznik ili su osigurani u njegovo ime nisu praznjeni u prostorijama krcatelja, krcatelj je odgovoran za povrat praznih kontejnera, i to s očišćenim i čistim unutarnjim dijelom, do punkta ili mjesta koje odredi prijevoznik, osobe koje rade za njega ili njegovi agenti, i to u roku propisanoga vremena. Ako kontejner nije vraćen unutar propisana vremena, krcatelj će biti odgovoran za ležarinu, gubitak ili troškove koji nastanu kao rezultat ne vraćanja kontejnera.

4. Krcatelj mora naknaditi prijevozniku štetu za sve gubitke ili štete učinjene na kontejneru koji je vlasništvo prijevoznika, a koji su nastali za vrijeme dok se je on nalazio u posjedu ili kontroli krcatelja, njegovih agenata ili kopnenih prijevoznika, angažiranih od strane krcatelja ili u ime krcatelja te će zaštititi prijevoznika od svih gubitaka ili šteta nastalih na vlasništvu drugih osoba ili povreda učinjenih drugim osobama.

5) It is at all times the obligation of the Merchant, and not the Carrier, to choose the proper platform, chassis or trailer for any container and to properly place a Container on a platform, chassis or trailer. If any persons in the Carrier's control or employment undertake or engage in any such activities, they shall be considered as agents or servants of the Merchant.

6) The Merchant shall indemnify the Carrier against all loss, damage, fines and expenses (including attorney's fees) arising or resulting from breaches of the warranties in Clause 11 hereof or from any other cause in connection with the Goods for which the Carrier is not responsible.

12. FREIGHT

1) Freight shall be deemed fully earned on receipt of the Goods by the Carrier and shall be paid and non-returnable in any event.

2) The Merchant's attention is drawn to the stipulations concerning currency in which the Freight is to be paid, rate of exchange, devaluation and other contingencies relative to Freight in the applicable Tariff.

3) Freight has been calculated on the basis of particulars furnished by or on behalf of the Shipper. The Carrier may at any time open any Container or other package or unit in order to identify, weigh, measure or value the contents and, if the particulars furnished by or on behalf of the Shipper are incorrect, it is agreed that a sum equal to double the correct Freight less the

5. Krcatelj, a ne prijevoznik, bit će uvijek obvezan da sam odabere odgovarajuću platformu, šasiju ili prikolicu za kontejnere i mora ispravno postaviti kontejner na platformu, šasiju ili prikolicu. Ako neka osoba koju kontrolira ili uposli prijevoznik poduzme ili izvrši te aktivnosti, one će se smatrati agentima krcatelja ili osobe koje rade za krcatelja.

6. Krcatelj mora prijevozniku naknaditi sve gubitke, štete, kazne ili troškove (uključujući advokatske troškove) koji nastanu ili su rezultat povrede jamstva iz 11. klauzule ove isprave ili su rezultat nekoga drugog uzroka u vezi s robom za koji prijevoznik nije odgovoran.

12. VOZARINA

1. Smatrat će se da je vozarina potpuno zarađena kada prijevoznik primi robu, i u svakom slučaju mora biti plaćena i nepovratna.

2. Skreće se krcatelju pažnja na odredbe koje se odnose na valutu plaćanja vozarine, tečaj, devalvaciju i druge izvanredne troškove u vezi s vozarinom iz primjenjive tarife.

3. Vozarina je ubrana na temelju podataka dostavljenih u ime krcatelja ili od strane krcatelja. Prijevoznik može u bilo koje vrijeme otvoriti kontejner ili drugi paket ili jedinice da bi identificirao, izvagao, izmjerio ili procijenio sadržaj, i ako utvrdi da su podaci, koji su dani u ime krcatelja ili od strane krcatelja, netočni, dogovoreno je da će krcatelj platiti prijevozniku iznos

Freight charged, shall be payable as liquidated damages to the Carrier.

4) All Freight shall be paid without any set-off, counter-claim, deduction or stay of execution before delivery of the Goods.

5) The persons falling within the definition of Merchant in Clause 1 shall be jointly and severally liable for the payment of freight, demurrage, general average, and all other charges as provided in this Bill of Lading, including but not limited to court costs, expenses and attorney's fees incurred in collecting sums due to Carrier.

6) Any Person engaged by the Merchant to perform forwarding services in respect of the Goods shall be considered to be the exclusive agent of the Merchant for all purposes and any payment of Freight to such Person shall not be considered payment to the Carrier in any event. Failure of such Person to pay any part of the Freight to the Carrier shall be considered a default by the Merchant in the payment of Freight.

7) The Merchant's obligation to pay full Freight is not affected by:

a) The fact that Bill of Lading may contain any of the following, or similar, notations — »Freight prepaid«, »CIF«, »FOB«.

b) Or by any misquotation or misinformation provided to the Merchant by the Carrier or its agent.

jednak duploj ispravnoj vozarini, umanjen za plaćenu vozarinu, za naknadu štete učinjene prijevozniku.

4. Puna vozarina mora biti plaćena bez ikakvih uvjeta, protuzahatjeva, odbitaka ili obustave izvršenja prije isporuke robe.

5. Osobe koje je angažirao krcatelj, a prema tumačenju iz klauzule 1. su krcatelji, zajednički i odvojeno odgovaraju za plaćanje vozarine, ležarine, generalne havarije i drugih troškova u skladu s odredbama iz teretnice, uključujući sve sudske troškove, odvjetničke troškove i dadžbine, nastale u vezi s ubiranjem iznosa koji se duguju krcatelju.

6. Sve osobe koje je angažirao krcatelj za izvršenje usluge slanja robe bit će ekskluzivni agenti krcatelja za svrhu i plaćanje vozarine. Plaćanje tim osobama neće se smatrati plaćanje izvršeno u korist prijevoznika. Ako te osobe ne izvrše plaćanje vozarine u korist prijevoznika, to će se smatrati propustom krcatelja da plati vozarinu.

7. Na obveze krcatelja da plati puni iznos vozarine ne smije utjecati:

a. Činjenica da teretnica sadrži bilo koju od ovih ili sličnih klauzula: »Unaprijed plaćena vozarina«, »CIF«, »FOB«;

b. ili krivi navodi ili dezinformacije koje je krcatelju dao prijevoznik ili njegov agent.

13. LIEN

The carrier shall have a lien on the Goods and any documents relating thereto for freight, dead freight, for general average contributions and for all expenses of mending, cooperating, repairing, fumigating, devanning, restowing, storing or reconditioning and all expenses incurred for the benefit or protection of the goods, also for demurrage, fines, dues, tolls, surveys, and all customs, duties and port charges including but not limited to court costs, expenses and attorney's fees incurred upon Carrier in connection with attachment, seizure, detention, condemnation or other legal proceeding brought against the goods by any authorities or by third parties.

The carrier shall also have a lien against the current Holder on the Goods and any documents relating thereto for all sums due from him to the Carrier under any other contract. In any event any lien shall survive delivery and shall extend to cover the cost of recovering the sums due, and for that purpose the Carrier shall have the right to sell the Goods by public auction or private treaty, without notice to the Merchant.

If on sale of the Goods the proceeds fail to cover the amount due and the cost incurred, the Carrier shall be entitled to recover the deficit from the Merchant.

14. OPTIONAL STOWAGE AND DECK CARGO

1) The Goods may be packed by the Carrier in Containers.

13. PRAVO ZADRŽAVANJA

Prijevoznik ima pravo zadržati robu ili bilo koju ispravu u vezi s robom, radi vozarine, mrtve vozarine, doprinosa za generalnu havariju i sve troškove popravka, ispravaka, fumigacije, pražnjenja, preinake, uskladištenja ili rekondicioniranja i troškova nastalih u korist robe ili zaštite robe, također za ležarinu, globe, dadžbine, javne daće, preglede i sve carinske pristojbe, dadžbine i lučke troškove, uključujući sudske troškove, odvjetničke troškove i dadžbine, koje je prijevoznik imao u vezi sa zapljenom, uhićenjem, zaustavljanjem, presudom ili drugim pravnim postupkom donesenim protiv robe od strane bilo kojih vlasti ili trećih osoba.

Prijevoznik također uživa pravo zadržavanja u odnosu na momentalnog imaooca robe i isprava u vezi s tim, i to za sve iznose koje te osobe duguju prijevozniku na temelju bilo kojeg drugog ugovora. U svakom slučaju sva zadržavanja moraju nadživjeti isporuku i moraju pokriti trošak povrata dugovnih iznosa i u tu svrhu prijevoznik ima pravo prodati robu na javnoj aukciji ili na temelju privatnih ugovora, bez prethodnog slanja obavijesti krcatelju.

Ako po prodaji robe dobiveni iznos ne pokrije svotu koja se duguje prijevozniku i učinjene troškove, prijevoznik ima pravo refundirati ostali iznos od krcatelja.

14. MOGUĆNOSTI SLAGANJA I TERET NA PALUBI

1. Prijevoznik može robu puniti u kontejnere.

2) Goods, whether or not packed in Containers, may be carried on deck or under deck without notice to the Merchant. All such Goods (other than live animals), whether carried on deck or under deck, shall participate in general average and shall be deemed to be within the definition of goods for the purposes of the Hague Rules and shall be carried subject to these Rules.

3) Notwithstanding Clause 14 (2), in the case of Goods which are stated on the face hereof as being carried on deck and which are so carried, the Carrier shall be under no liability whatsoever for loss, damage or delay, whatsoever arising.

Goods stowed in the poop fore castle, deck house, shelter deck, passenger space or any other covered-in space shall be deemed to be stowed under deck.

15. METHODS AND ROUTE OF CARRIAGE

1) The Carrier may at any time and without notice to the Merchant:

a) use any means of carriage whatsoever,

b) transfer the Goods from one conveyance to another, including but not limited to transshipping or carrying them on another vessel than that named on the face hereof,

c) unpack and remove the Goods which have been packed into a Container and forward them in a Container or otherwise,

d) proceed by any route in his discretion (whether or not the nearest or most direct or customary

2. Roba, bez obzira je li ili nije složena u kontejnere, može biti prevožena na palubi ili ispod palube, bez prethodne obavijesti poslana krcatelju. Sva ta roba (osim živih životinja), bez obzira prevozi li se na palubi ili ispod palube, participira u generalnoj havariji i spada u tumačenje robe u skladu s Haškim pravilima te će se prevoziti na temelju tih pravila.

3. Bez obzira na klauzulu 14(2), kada je navedeno na prednjoj strani teretnice da se roba prevozi na palubi, i ona je tako prevezena, prijevoznik nije odgovoran za gubitak, štetu ili zakašnjenje, bez obzira kako oni nastali.

Smatrat će se da je roba koja je uskladištena u prednjem palubnom dijelu broda, palubnoj kućici, ispod palube, putničkim prostorijama ili drugom pokrivenom mjestu, uskladištena ispod palube.

15. METODE I RUTE PRIJEVOZA

1. Prijevoznik može u bilo koje vrijeme i bez obavijesti poslana krcatelju:

a. koristiti bilo koje sredstvo prijevoza;

b. prenijeti robu s jednog prijevoznog sredstva na drugo, uključujući prekrcaj ili prijevoz drugim brodom, a ne onim naznačenim na prednjoj strani teretnice;

c. otpakirati i odstraniti robu koja je punjena u kontejner i poslati ju u kontejner ili na drugi način;

d. po vlastitoj diskreciji prevesti robu rutom (bez obzira je li to najbliža ruta ili najkraća ili uobičajna

or advertised route), at any speed, and proceed to or stay at any place or port whatsoever, once or more often and in any order,

e) load or unload the Goods at any place or port (whether or not such port is named overleaf as the Port of Loading or Port of Discharge) and store the Goods at any such place or port,

f) comply with any orders or recommendations given by any government or authority, or any Person acting or purporting to act as or on behalf of such government or authority, or having under the terms of any insurance or any conveyance employed by the Carrier the right to give orders or directions,

g) permit the vessel to proceed with or without pilots, to tow or to be towed, or to be dry-docked.

2) The liberties set out in Clause 15 (1) may be invoked by the Carrier for any purpose whatsoever, whether or not connected with the Carriage of the Goods, including loading or unloading other goods, bunkering, undergoing repairs, adjusting instruments, picking up or landing any Persons, including but not limited to Persons involved with the operation or maintenance of the vessel and assisting vessels in all situations. Anything done in accordance with Clause 15 (1) or any delay arising therefrom shall be deemed to be within the Contractual Carriage and shall not be a deviation.

3) By tendering the Goods for Carriage without any written requ-

ili objavljena ruta) bilo kojom brzinom i ići prema ili ostati u bilo kojem mjestu ili luci, jedamput ili više puta i po bilo kojem redu;

e. ukrcati ili iskrcati robu u bilo kojem mjestu ili luci (bez obzira je li ta luka imenovana na prednjoj strani teretnice kao ukrcajna ili iskrcajna luka) i može uskladištiti robu u bilo kojem od tih mjesta ili luka;

f. pridržavati se svih naredbi i preporuka koje izda vlada ili vlasti ili neka druga osoba koja djeluje ili namjerava djelovati u ime te vlade ili vlasti, ili su oni nastali iz uvjeta sadržanim u osiguranju prijevoznog sredstva koje se prijevoznik namjerava uposliti;

g. dopustiti brodu da nastavi plovidbu sa ili bez pilota, da tegli ili da bude tegljen ili stavljen u suhi dok.

2. Prijevoznik može primijeniti slobode iz klauzule 15(1) u bilo koju svrhu, bez obzira je li to u vezi s prijevozom robe, uključujući krcanje ili iskrcavanje druge robe, snabdjevanje gorivom, popravke, podešavanje instrumenata, ukrcavanje ili iskrcavanje neke osobe, uključujući osobe koje operiraju ili održavaju brod i asistiraju brodu u bilo kojoj situaciji. Sve što je učinjeno u skladu s klauzulom 15(1) ili bilo kojim zakašnjenjem nastalim po toj klauzuli, smatrat će se da je učinjeno unutar ugovorenog prijevoza i neće se smatrati devijacijom.

3. Slaganje robe za prijevoz bez prethodnog pismenog zahtjeva za

est for Carriage in a specialised Container, or within a specific temperature range, or subject to any special care or for Carriage otherwise than in a Container, the Merchant accepts that the Carriage may properly be undertaken in a general purpose container without any special attention.

16. MATTERS AFFECTING PERFORMANCE

If at any time the Carriage is or is likely to be affected by any hindrance, risk, delay, difficulty or disadvantage of any kind (other than the inability of the Goods safely or properly to be carried or carried further) and howsoever arising (even though the circumstances giving rise to such hindrance, risk, delay, difficulty or disadvantage existed at the time this contract was entered into or the Goods were received for Carriage), the Carrier (whether or not the Carriage is commenced) may either:

a) Without notice to the Merchant, abandon the Carriage of the Goods and place the Goods at the Merchant's disposal at any place or port which the Carrier may deem safe and convenient, whereupon the responsibility of the Carrier in respect of such Goods shall cease. The Carrier shall nevertheless be entitled to full Freight on the Goods received for Carriage, and the Merchant shall pay any additional costs of the Carriage to, and delivery and storage at, such place or port; or

prijevoz specijaliziranim kontejnerom ili u kontejner određene temperature ili zahtjeva za neku specijalnu pažnju ili neku drugu vrstu prijevoza, a ne onog u kontejneru, krcatelj prihvaća da činjenicu da je prijevoz uredno izvršen kontejnerom za opću namjenu, bez neke posebne pažnje.

16. NEKE OKOLNOSTI KOJE UTJEČU NA IZVRŠENJE PRIJEVOZA

Ako u bilo koje vrijeme prijevoz postane ili može postati predmetom opasnosti, rizika, zakašnjenja, drugih poteškoća ili nepovoljnih situacija (osim onih koje se odnose na nesposobnost robe da bude sigurno ili uredno prevezena ili dalje otpremljena) i bez obzira kako one nastanu (premda su okolnosti radi kojih je nastala takva opasnost, rizik, zakašnjenje, poteškoće ili nepovoljne situacije nastale u vrijeme kada je ovaj ugovor stupio na snagu ili je prijevoznik primio robu), prijevoznik (bez obzira što je prijevoz već započeo) može:

a. Bez prethodne obavijesti dostavljene krcatelju odustati od prijevoza robe i staviti robu na raspolaganje krcatelju u bilo kojem mjestu ili luci za koju prijevoznik smatra da je sigurna ili pogodna. Nakon toga, odgovornost prijevoznika u odnosu na tu robu prestaje. Međutim, prijevoznik ima pravo primiti puni iznos vozarine za robu primljenu na prijevoz i krcatelj mora platiti sve dodatno nastale troškove za prijevoz, isporuku i uskladištenje robe na takvo mjesto ili u takvu luku; ili

b) Upon notice to the Merchant, suspend the Carriage of the Goods and store them ashore or afloat upon the terms of this Bill of Lading. The Carrier will endeavour to forward the Goods, the Carriage of which has been suspended, as soon as possible after the cause of hindrance, risk, delay, difficulty or disadvantage has been removed, but the Carrier makes no representations as to the maximum period between such removal and the forwarding of the Goods to the Port of Discharge or Place of Delivery, whichever is applicable, named in this Bill of Lading. The Carrier shall be entitled to payment of such additional Freight as the Carrier may determine, including, but not restricted to, charges for storage, handling and any other services to the Goods, and for Freight from the place of suspension to the Port of Discharge or Place of Delivery, whichever is applicable, giving credit only to the extent of costs not incurred by the Carrier resulting from such suspension, but without giving credit for Freight already paid in respect of the Carriage.

If the Carrier elects to suspend the Carriage under Clause 16 (b) this shall not prejudice his right subsequently to abandon the Carriage under Clause 16 (a).

17. PERISHABLE GOODS

Goods of a perishable nature shall be carried in ordinary Containers without special protection, services or other measures unless there is noted on the reverse side of this Bill of Lading that the Goods will be carried in a refrigerated, heated,

b. Nakon obavijesti dostavljene krcatelju, obustaviti prijevoz robe i uskladištiti robu na kopnu ili moru na temelju uvjeta iz ove klauzule. Prijevoznik se obvezuje da će dostaviti robu, čiji prijevoz je obustavio, čim budu otklonjeni uzroci opasnosti, rizika, zakašnjenja, poteškoća ili nepovoljnih situacija, ali prijevoznik ne može jamčiti maksimalno vremensko razdoblje koje će proći od ukidanja obustave i slanja robe do luke iskrcaja ili mjesta isporuke, naznačenog u ovoj teretnici. Prijevoznik ima pravo ubrati veću vozarinu, koju on utvrdi, uključujući troškove uskladištenja, rukovanja i drugih usluga, kao i na vozarinu za prijevoz robe od mjesta obustave do iskrcajne luke ili mjesta predaje, već prema slučaju, i kreditirat će samo troškove koji nisu nastali kao rezultat takve obustave, ali neće kreditirati iznos vozarine koji je unaprijed plaćen za prijevoz.

Ako prijevoznik odluči obustaviti prijevoz na temelju Klauzule 16(b), to neće imati negativnog utjecaja na njegova prava u odnosu na obustavu prijevoza na temelju Klauzule 16(a).

17. KVARLJIVA ROBA

Kvarljiva roba će se prevoziti u običnim kontejnerima bez posebne zaštite, usluga ili drugih mjera, osim ako nije naznačeno na poleđini ove teretnice da će se roba prevesti u frigo kontejneru, zagrijanom kontejneru, kontejneru s električ-

electrically ventilated or otherwise specially equipped Container or are to receive special attention in any way.

The Merchant undertakes not to tender for transportation any Goods which require refrigeration without giving written notice of their nature and the required temperature setting of the thermostatic controls before receipt of the Goods by the Carrier. In case of refrigerated Container(s) packed by or on behalf of the Merchant, the Merchant undertakes that the Goods have been properly stowed in the Container and that the thermostatic controls have been adequately set by him before receipt of the Goods by the Carrier.

The Merchant's attention is drawn to the fact that refrigerated Containers are not designed to freeze down cargo which has not been presented for stuffing at or below its designated carrying temperature and the Carrier shall not be responsible for the consequences to cargo presented at a higher temperature than that required for the transportation.

If the above requirements are not complied with, the Carrier shall not be liable for any loss of or damage to the Goods howsoever arising.

18. DANGEROUS GOODS

1) No Goods which are or may become dangerous, inflammable or damaging (including radio-active materials), or which are or may become liable to damage any property whatsoever, shall be tendered to the Carrier for Carriage without his express consent in writing and wit-

nom ventilacijom ili posebno opremljenim kontejnerom ili kojoj će biti poklonjena osobita pažnja.

Krcatelj se slaže da neće dostaviti za prijevoz robu koja mora biti hladena bez da prethodno pismeno ne obavijesti krcatelja o prirodi robe i zahtjevima termostatske kontrole robe prije nego prijevoznik istu primi za prijevoz. Kada se radi o frigo kontejnerima, koje je punio krcatelj ili su punjeni u njegovo ime, krcatelj jamči da je roba propisno složena u kontejner i da je on pravilno podesio termostatsku kontrolu prije nego je prijevoznik primio robu na ukrcaj.

Krcatelj se upozorava da frigo kontejneri nisu namijenjeni zamrzavanju tereta koji nije dostavljen za punjenje ispod određene temperature i prijevoznik neće biti odgovoran za posljedice nastale na teretu koji je dostavljen na većoj temperaturi od tražene za prijevoz.

Ukoliko gornji zahtjevi nisu ispunjeni, krcatelj nije odgovoran za gubitak ili štetu učinjenu na teretu bez obzira kako ona nastala.

18. OPASAN TERET

1. Krcatelju ne smije biti dostavljena za prijevoz roba koja je ili može postati opasna, zapaljiva ili štetna (uključujući radioaktivne materijale) ili koja je opasna ili može predstavljati opasnost za imovinu, bez njegova izričitoga pismenoga odobrenja i mora biti složena u kon-

hout the Container or other covering in which the Goods are to be carried as well as the Goods themselves being distinctly marked on the outside so as to indicate the nature and character of any such Goods and so as to comply with any applicable laws, regulations or requirements.

If any such Goods are delivered to the Carrier without such written consent and/or marking, or if in the opinion of the Carrier the Goods are or are liable to become of a dangerous, inflammable or damaging nature, they may at any time be destroyed, disposed of, abandoned, or rendered harmless without compensation to the Merchant and without prejudice to the Carrier's right to Freight.

2) The Merchant undertakes that such Goods are packed in a manner adequate to withstand the risks of Carriage having regard to their nature and in compliance with all laws or regulations which may be applicable during the Carriage.

3) Whether or not the Merchant was aware of the nature of the Goods, the Merchant shall indemnify the Carrier against all claims, losses, damages, or expenses including attorney's fees arising in consequence of the Carriage of such Goods.

4) Nothing contained in this Clause shall deprive the Carrier of any of his rights provided for elsewhere.

19. NOTIFICATION AND DELIVERY

1) Any mention herein of parties to be notified of the arrival of the

tejner ili drugu ambalažu, koja je jasno obilježena s vanjske strane, tako da označuje prirodu i karakteristike robe i tako da udovoljava odnosnim zakonima, odredbama i zahtjevima.

Ako je takav teret predan prijevozniku bez pismena odobrenja i/ili obilježavanja ili ako je po mišljenju prijevoznika roba opasna ili može postati opasna, zapaljiva ili štetna, ona može u bilo koje vrijeme biti uništena, odstranjena, napuštena ili učinjena bezopasnom bez ikakve naknade u korist krcatelja i bez negativnog utjecaja na prijevoznikovo pravo na ubiranje vozarine.

2. Krcatelj jamči da je takva roba pakirana na način primjeren da izdrži rizik prijevoza, vodeći računa o njenoj prirodi i u skladu sa svim zakonima ili odredbama, koje se primjenjuju za vrijeme prijevoza.

3. Bez obzira je li krcatelj mogao znati prirodu robe, krcatelj mora naknaditi prijevozniku sve odštetne zahtjeve, gubitke, štete ili troškove, uključujući odvjetničke troškove, nastale kao posljedica prijevoza takve robe.

4. Ništa što je sadržano u ovoj Klauzuli neće uskratiti prijevozniku njegova prava, koja uživa po drugoj osnovi.

19. OBAVIJEST I ISPORUKA

1. Imenovanje stranaka koje moraju biti obaviještene o dolasku ro-

Goods is solely for information of the Carrier, and failure to give such notification shall not involve the Carrier in any liability not relieve the Merchant of any obligation hereunder.

2) If no Place of Delivery is named on the face hereof, the Carrier shall be at liberty to discharge the Goods at the Port of Discharge, without notice, directly they come to hand, at or onto any wharf, craft, or place, on any day and at any time, whereupon the liability of the Carrier (if any) in respect of the Goods discharged as aforesaid shall wholly cease, notwithstanding any custom of the port to the contrary and notwithstanding any charges, dues or other expenses that may be or become payable. The Merchant shall take delivery of the Goods upon discharge.

3) If a Place of Delivery is named on the face hereof, the Merchant shall take delivery of the Goods within the time provided for in the Carrier's applicable Tariff (free time). All the Carrier obligations in respect of the Goods shall cease upon delivery, or upon expiration of free time, whichever comes first. After expiration of free time the terminal/warehouseman will hold the Goods exclusively as Bailee and agent of the Merchant.

4) If the delivery of the Goods is not taken by the Merchant at the time and place the Carrier is entitled to call upon the Merchant to take delivery thereof, the Carrier shall be entitled, without notice, to unpack the Goods if packed in Containers and/or to store the Goods ashore, afloat, in the open or under cover, at the sole risk of the Mer-

be služi samo kao informacija za prijevoznika, i propust nedavanja takve obavijesti neće predstavljati nikakvu odgovornost za prijevoznika niti će osloboditi krcatelja bilo koje od njegovih obveza.

2. Ako na prednjoj strani teretnice nije navedeno mjesto isporuke, krcatelj će imati slobodu da iskrca robu u luci iskrcaja, bez obavijesti, direktno na ruke, na pristanište, vozilo ili na mjesto, bilo koji dan i u bilo koje vrijeme, nakon čega obveza prijevoznika, (ako postoji) u odnosu na iskrcanu robu prestaje, bez obzira na uzancu u luci, koja može biti drukčija, i bez obzira na troškove, pristojbe ili druge troškove koje eventualno valja platiti. Krcatelj mora izvršiti isporuku robe po iskrcaju.

3. Ako je mjesto predaje navedeno na prednjoj strani teretnice, krcatelj mora isporučiti robu u roku predviđenog vremena po primjenjivoj tarifi prijevoznika (slobodno vrijeme). Sve prijevoznikove obveze u odnosu na teret prestaju nakon isporuke ili nakon isteka slobodnog vremena, ovisno o tome što nastupi ranije. Nakon isteka slobodnog vremena, terminal odnosno skladište će čuvati robu isključivo kao skladištar i agent krcatelja.

4. Ako krcatelj ne preuzme robu u određeno vrijeme i na određenom mjestu, prijevoznik ima pravo pozvati krcatelja da se prihvati isporuke, i ima pravo bez prethodne obavijesti, otpakirati robu ako je ona složena u kontejnere i/ili ju pohraniti na kopnu, moru, na otvorenom ili zatvorenom mjestu i to na rizik krcatelja. Takvo uskladištenje pred-

chant. Such storage shall constitute due delivery hereunder, and thereupon the liability of the Carrier in respect of the Goods stored as aforesaid shall wholly cease, and the costs of such storage (if paid or payable by the Carrier or any agent or subcontractor of the Carrier) shall forthwith upon demand be paid by the Merchant to the Carrier. Upon unpacking, the Carrier has the right to full use and possession of the Container.

5) If the Merchant fails to take delivery of the Goods within thirty days of delivery becoming due under Clause 19 (2) or (3), or if in the opinion of the Carrier they are likely to deteriorate, decay, become worthless or incur charges whether for storage or otherwise in excess of their value, the Carrier may, without prejudice to any other rights which he may have against the Merchant, without notice and without any responsibility whatsoever attaching to him, sell or dispose of the Goods and apply the proceeds of sale in reduction of the sums due to the Carrier from the Merchant in respect of this Bill of Lading.

6) If, at the place where the Carrier is entitled to call upon the Merchant to take delivery of the Goods under Clause 19 (2) or (3), the Carrier is obliged to hand-over the Goods into the custody of any customs, port or other authority, such hand-over shall constitute due delivery to the Merchant under this Bill of Lading.

7) Refusal by the Merchant to take delivery of the Goods in accordance with the terms of this Clause, notwithstanding his having been no-

stavljat će urednu isporuku izvršenu na temelju ove teretnice i time prestaje svaka odgovornost prijevoznika u odnosu na robu uskladištenu na gore spomenuti način, a troškovi uskladištenja (koji su plaćeni ili su plativi od strane prijevoznika ili agenta ili podugovarača prijevoznika) bit će na zahtjev plaćeni od strane krcatelja u korist prijevoznika. Nakon raspakiranja robe prijevoznik ima pravo uzeti u posjed kontejner.

5. Ako se krcatelj ne prihvati isporuke robe u roku od trideset dana od dana kada je isporuka morala biti izvršena na temelju klauzule 19(2) ili (3) ili ako po mišljenju prijevoznika roba se može pokvariti, istruliti, postati bezvrijedna ili u vezi s robom mogu nastati dodatni troškovi radi uskladištenja ili drugog, koji prelaze vrijednost robe, prijevoznik može, bez negativnog utjecaja na njegova druga prava koja bi inače imao u odnosu na krcatelja, bez bilo kakvih obavijesti ili odgovornosti, prodati ili otuđiti robu i pokriti troškove prodaje smanjenjem svota koje krcatelj dužuje prijevozniku u odnosu na ovu teretnicu.

6. Ako u mjesto u kojem prijevoznik ima pravo tražiti od krcatelja da preuzme isporuku robe u skladu s klauzulom 19(2) ili (3) prijevoznik je obvezan uručiti robu na brigu i pažnju carine, luke ili drugih vlasti i takva predaja će predstavljati uredno izvršenu isporuku krcatelju na temelju ove teretnice.

7. Ako krcatelj odbije prihvatiti se isporuke robe u skladu s uvjetima iz ove klauzule, bez obzira što je obaviješten o spremnosti robe za

tified of the availability of the Goods for delivery, shall constitute a waiver by the Merchant to the Carrier of any claim whatsoever relating to the Goods or the Carriage thereof.

8) Subject to the Carrier agreeing in writing to a request of the Merchant to amend the Place of Delivery stated herein, the terms and condition of this Bill of Lading shall continue to apply, to the extent provided by the applicable Tariff, until the Goods are delivered by the Carrier to the Merchant at the amended Place of Delivery. If the applicable Tariff does not explicitly provide for the continued application of the terms and conditions of the Bill of Lading then the Carrier shall act as agent only of the Merchant in arranging for delivery of the Goods to the amended Place of Delivery and shall be under no personal liability whatsoever for loss damage or delay to the Goods, howsoever arising during such delivery.

The Merchant shall pay to the Carrier all additional charges, expenses and fees for such alteration of contract.

9) The Merchant acknowledges and accepts that upon delivery of Goods his rights against Carrier for loss or damage to the Goods may be subrogated to others only if Carrier specifically agrees in writing.

20. FCL MULTIPLE BILLS OF LADING

1) Goods will only be delivered in a Container to the Merchant if all Bills of Lading in respect of the contents of the Container have been surrendered authorising delivery to

isporuku, predstavljat će krcateljevo odreknuće u korist prijevoznika od svih odštetnih zahtjeva na teret ili prijevoz.

8. Ako prijevoznik da svoju pismenu suglasnost na zahtjev krcatelja da se promijeni mjesto isporuke naznačeno u ovoj ispravi, uvjeti iz ove teretnice i dalje će se primjenjivati do opsega primjenjivih tarifa, sve dok prijevoznik ne preda krcatelju robu u promijenjenom mjestu isporuke. Ako primjenjiva tarifa izričito ne predviđa produžetak primjene uvjeta iz teretnice, tada će prijevoznik obavljati samo ulogu agenta krcatelja i u tom svojstvu će se pobrinuti da roba stigne do promijenjenog mjesta isporuke i u tom slučaju neće osobno odgovarati za gubitak, oštećenje i kašnjenje u predaji robe, bez obzira na koji način je do toga došlo.

Krcatelj mora platiti prijevozniku sva dodatna terećenja, troškove i pristojbe, koji su nastali radi promjene ugovora.

9. Krcatelj se slaže i pristaje da nakon isporuke robe sva prava protiv prijevoznika za gubitak ili oštećenje na robu budu prenijeta na druge osobe, samo ako prijevoznik da svoj pismeni pristanak za to.

20. VIŠESTRUKÉ FCL TERETNICE

1. Roba će jedino biti predana primatelju u kontejneru ako se uručé sve teretnice koje se odnose na sadržaj robe u kontejneru, i kojima se odobrava izvršenje isporu-

a single Merchant at a single Place of Delivery. In the event that this requirement is not fulfilled the Carrier may unpack the Container and, in respect of Goods for which Bills of Lading have been surrendered, deliver these to the Merchant on an LCL basis. Such delivery shall constitute due delivery hereunder, but will only be effected against payment by the Merchant of LCL Service Charges and any charges appropriate to LCL Goods (as laid down in the Tariff) together with the actual costs incurred for any additional services rendered.

2) If this is an FCL multiple Bill of Lading (as evidenced by the qualification of the tally acknowledged overleaf to the effect that it is »One of . . . . part cargoes in the Container«), then the Goods detailed overleaf are said to comprise part of the contents of the Container indicated. If the Carrier is required to deliver the Goods to more than one Merchant and if all or part of the total Goods within the Container consists of bulk Goods or unappropriated Goods, or is or becomes mixed or unmarked or unidentifiable, the Holders of Bills of Lading relating to Goods within the Container shall take delivery thereof (including any damaged portion) and bear any shortage in such proportions as the Carrier shall in his absolute discretion determine, and such delivery shall constitute due delivery hereunder.

21. GENERAL AVERAGE

1) In the event of accident, danger, damage or disaster before or after the commencement of the voyage, resulting from any cause what-

ke jednom primatelju robe i to u jednom mjestu isporuke. U slučaju da se taj zahtjev ne ispuni, prijevozniku je dopušteno isprazniti iz kontejnera robu za koju su uručene teretnice i istu predati primatelju na bazi LCL. Takva predaja tereta smatrat će se uredno izvršenom isporukom na temelju ove ispave, ali će se izvršiti samo nakon što primatelj plati LCL usluge i sve druge troškove u vezi s robom prevezenom na bazi LCL (u skladu s tarifama), uključujući stvarne iznose, nastale kao rezultat pružanja dodatnih usluga.

2. Ako se radi o višestrukim FCL tereticama (što se utvrđuje na osnovi kvalifikacije izjavljene na poleđini koja kaže »jedan od . . . . dio tereta u kontejneru), tada roba specificirana na poleđini čini sastavni dio sadržaja naznačenoga kontejnera. Ako se od prijevoznika traži da preda robu nekolicini primatelja i ako dio ili ukupna količina robe u kontejneru predstavljaju masu tereta ili robu bez vlasnika, ili se je pomiješala ili nije označena ili nije identificirana, imatelji teretnica koje se odnose na robu u kontejneru moraju istu preuzeti (uključujući oštećeni dio) i snosit će sve posljedice manjka robe, do visine koju utvrdi prijevoznik u svojoj apsolutnoj diskreciji, a takva predaja tereta predstavljat će uredno izvršenu isporuku na temelju ove isprave.

21. GENERALNA HAVARIJA

1. U slučaju nesreće, opasnosti, štete ili katastrofe, koje mogu nastati prije ili nakon početka putovanja kao posljedica bilo kojeg uz-

soever, due to negligence or not, for which, the Carrier is not responsible, by statute, contract or otherwise, the Merchant shall contribute with the Carrier in general average to the payment of any sacrifices, losses or expenses of a general average nature that may be made or incurred, and shall pay salvage and special charges incurred in respect of the Goods.

2) General average shall be adjusted according to the York/Antwerp Rules of 1974 at any port or place at the option of the Carrier whether declared by the Carrier or a sub-contractor of the Carrier. The Merchant shall give such cash deposit or other security as the Carrier may deem sufficient to cover the estimated general average contribution of the Goods before delivery if the Carrier requires, or, if the Carrier does not so require, within three months of the delivery of the Goods, whether or not at the time of delivery the Merchant had notice of the Carrier's lien. The Carrier shall be under no obligation to exercise any lien for general average contribution due to the Merchant.

In the event of any general average credit balances due to Merchants still being unclaimed 5 years after the date of issue of the adjustment, these shall be paid to the owner or disponent owner of the vessel, who will hold such credit balances pending application by the Merchants entitled thereto.

3) If a salving vessel is owned or operated by the Carrier, salvage

roka, bez obzira radi li se o nepažnji ili ne, a za koji prijevoznik nije odgovoran na temelju statuta, ugovora ili drugog, krcatelj mora doprinijeti zajedno s prijevoznikom u generalnoj havariji u odnosu na žrtve, gubitke ili troškove nastale kao posljedica prirode generalne havarije, koji mogu biti učinjeni ili mogu nastati, i mora platiti spašavanje i posebne troškove koji nastanu u odnosu na robu.

2. Generalna havarija će se poravnati u skladu s York/Antwerp pravilima iz 1974. godine u bilo kojoj luci ili mjestu po izboru prijevoznika, o čemu odluku donosi prijevoznik ili prijevoznik s kojim je prijevoznik sklopio ugovor. Primateelj robe mora deponirati ili na drugi način osigurati sredstva u iznosu koji odredi prijevoznik, a koji mora biti dovoljan za pokriće procijenjenog doprinosa robe u generalnoj havariji, i to prije predaje robe ako tako prijevoznik nalaže, ili ako prijevoznik to ne traži, onda tri mjeseca nakon predaje robe, bez obzira je li primatelj bio o tome obaviješten od strane prijevoznika u vrijeme predaje robe. Prijevoznik nije obvezan primijeniti pravo zadržavanja za doprinos u generalnoj havariji, koji mu eventualno duguje krcatelj.

U slučaju da krcatelj ima potraživanja iz generalne havarije, a nije ih reklamirao 5 godina nakon izvršenog poravnanja, ona će biti plaćena brodovlasniku ili disponentnom vlasniku broda, koji će držati ta potraživanja u očekivanju primitka molbe od primatelja, koji ima pravo na to potraživanje.

3. Ako je spašeni brod vlasništvo prijevoznika ili prijevoznik njime

shall be paid for as fully as if the salvaging vessel or vessels belonged to strangers.

22. NOTICE OF CLAIM AND TIME FOR SUIT

Unless notice of loss or damage and the general nature of such loss or damage be given in writing to the Carrier at the port of discharge or place of delivery before or at the time of delivery of the goods, or, if the loss or damage be not apparent, within three days after delivery, the goods shall be deemed to have been delivered as described in this Bill of Lading.

In any event the Carrier shall be discharged from all liability in respect of non-delivery, mis-delivery, delay, loss or damage unless it is brought within one year after delivery of the goods or the date when the goods should have been delivered.

23. LAW AND JURISDICTION

Insofar as anything has not been dealt with by the terms and conditions of this Bill of Lading, Yugoslav law shall apply. Yugoslav law shall also be applied in interpreting the terms and conditions hereof.

All actions arising under this Bill of Lading shall be brought before the District Commercial Court in Rijeka to the exclusion of the jurisdiction of the courts of any other place, unless the Carrier appeals to another jurisdiction or voluntarily submits himself thereto.

upravlja, spašavanje mora biti plaćeno u potpunosti, kao da spašeni brod ili brodovi pripadaju stranoj osobi.

22. OBAVIJESTI O ODŠTETNIM ZAHTJEVIMA I ROK ZA PODNOŠENJE TUŽBE

Smatrat će se da je roba uredno predana u skladu s navodima iz ove teretnice, osim ako prijevozniku nije dostavljena obavijest o postojanju gubitka ili štete i pisana obavijest o prirodi takva gubitka ili štete, u luci iskrcaja ili mjestu isporuke, prije predaje robe, ili tri dana nakon predaje robe ako gubitak ili oštećenje nisu vidljivi.

U svakom slučaju prijevoznik se oslobađa odgovornosti u odnosu na neisporuku, krivu isporuku, kašnjenje, gubitak ili oštećenje, ako nije podnijeta tužba u roku od jedne godine nakon isporuke ili dana kada je roba trebala biti predana.

23. ZAKON I MJESTO NADLEŽNOSTI

Na sve uvjete iz ove teretnice o kojima do sada nije bilo govora, primjenjivat će se jugoslavenski zakon. Jugoslavenski zakon će se također primijeniti za tumačenje svih uvjeta iz ove teretnice.

Svi postupci koji nastanu iz ove teretnice rješavat će se u Okružnom privrednom sudu u Rijeci, i isključuje se mjesna nadležnost drugih sudova, osim ako prijevoznik sam ne traži nadležnost drugog suda ili dobrovoljno pristane prihvatiti nadležnost drugih sudova.

All actions arising out of the Merchant's failure to pay Freight may instead be brought by the Carrier in any competent jurisdiction court and in U.S.A. in any federal, state or local court of competent jurisdiction located in New York State. The Merchant waives any objection to the exercise of jurisdiction over his person by such court in any such action.

In all actions brought by the Carrier arising out of the Merchant's failure to pay Freight, the Merchant waives his right to service of process in the manner provided by the applicable statute or court rule. Service of process in all such actions may be made by certified or registered mail addressed to the Merchant (a) at his address appearing on this Bill of Lading, or (b) at his last known address if his address does not appear on this Bill of Lading, or (c) if his address is unknown in care of his freight forwarder, customs broker or agent at its last known address. In any case, services shall be complete five (5) days after mailing regardless of whether the Merchant accepts or receives the mailing or not.

24. U.S.A. CLAUSE PARAMOUNT

If the Carriage covered by this Bill of Lading includes Carriage to, from or through a port or place in the USA and any action is brought in the USA then this Bill of Lading shall be subject to the United States Carriage of Goods by Sea Act 1936, the terms of which are incorporated herein and shall be paramount throughout Carriage by Sea

Prijevoznik može poduzeti sve postupke protiv krcatelja ako ovaj ne plati vozarinu, i pred bilo kojim nadležnim sudom, uključujući savezne, državne ili lokalne sudove u državi New York.

U svim postupcima koje prijevoznik poduzme radi propusta krcatelja da plati vozarinu, krcatelj se odriče svog prava da se postupak započne na način propisan odnosnim statutom ili pravilima sudske prakse. Započinjanje takva postupka bit će javljeno primaocu putem ovjerenog ili preporučenog pisma, adresiranog na adresu primaoca (a) iz teretnice ili (b) zadnju poznatu adresu ako se njegova adresa ne pojavljuje na teretnici ili (c) ako mu je adresa nepoznata, onda preko njegova špeditera, carinskog brokera ili agenta, na njegovu zadnju poznatu adresu. U svakom slučaju smatrat će se da je dostava izvršena pet (5) dana nakon slanja obavijesti poštom, bez obzira je li primalac prihvatio primiti poštu ili nije.

24. AMERIČKA KLAUZULA PARAMOUNT

Ako prijevoz, koji pokriva ova teretnica, uključuje prijevoz do luke ili mjesta u Sjedinjenim Državama ili prijevoz od luke ili mjesta u Sjedinjenim Državama ili prijevoz preko luke ili mjesta u Sjedinjenim Državama, i postupak se vodi u Sjedinjenim Državama, tada će ova teretnica biti podložna zakonu Sjedinjenih Država, koji se odnosi na

and the entire time that the Goods are in the actual custody of the Carrier in the USA before loading onto the vessel or after discharge therefrom, as the case may be and no other convention or law whatsoever shall apply. As thus applied other than at sea, US COGSA is applied to determine the liability of the Carrier, who shall be entitled to the benefits of the defences and limitation therein, notwithstanding that loss did not occur at sea.

If the US COGSA applies the liability of the Carrier and/or vessel shall not exceed US \$ 500 per package or customary freight unit (in accordance with Section 1304 (5) thereof) unless the value of the Goods has been declared on the face hereof and extra freight paid as provided in Carrier's tariff.

25. WAR, ICE, STRIKES, ETC.

a) In the event of imminence of or existence of war, civil war, revolution, hostilities or war-like operations between nations, cassation or prohibition of intercourse, commercial or otherwise, between any nation, sanctions imposed or measures taken by any Government or Authority in consequence of or connection with any of the above matters, control or direction by any Government or other Authority of the use of movements of the vessel or the insulated or other space in the vessel or of the goods loaded

prijevoz robe morem. Uvjeti iz tog zakona ugrađeni su u ovu teretnicu i bit će na snazi tijekom čitava prijevoza morem i čitavo vrijeme dok se roba nalazi u stvarnom nadzoru prijevoznika u Sjedinjenim Državama, prije njenog ukrcaja na brod ili nakon iskrcaja s broda, već prema slučajju, i neće se primjenjivati niti jedna druga konvencija ili zakon. US COGSA će se primjenjivati ra robu kada se ona nalazi na moru, i to radi utvrđivanja odgovornosti prijevoznika, koji ima pravo na sve povlastice koje proizlaze iz obrane ili ograničenja, bez obzira što gubitak nije eventualno nastao na moru.

Ako se primjenjuje USA COGSA odgovornost prijevoznika i/ili broda, ne smije premašiti svotu od US \$ 500 po paketu ili uobičajnoj jedinici tereta (u skladu s odjeljkom 1304(5) istog), osim ako je vrijednost robe deklarirana na prednjoj strani ove isprave i naplaćena dodatna vozarina u skladu s tarifom prijevoznika.

25. RAT, LED, ŠTRAJKOVI I DRUGO

a. U slučaju neposredne opasnosti od rata, građanskog rata, revolucije, neprijateljskih ratnih operacija između nacija, kasacije ili zabrane prometa, trgovačkih ili drugih, između nacija, sankcija ili mjera poduzetih od strane vlade ili vlasti, nastale kao posljedica ili su u vezi s gornjim, kontrole ili uputa izdanih od strane vlade ili drugih vlasti u odnosu na kretanje broda ili izoliranog ili drugog mjesta na brodu ili robi ukrcaj na brod ili primljenoj na ukrcaj, prijevoznik može u svojoj apsolutnoj diskreciji u bi-

or received for loading, the Carrier may in his absolute discretion at any time before or after the commencement of the voyage alter or vary or depart from the proposed or advertised or agreed or customary route and/or delay or detain the vessel at or of any port or place without being liable for any loss or damage whatever directly or indirectly sustained by the Merchant. The Carrier shall not be responsible for any consequence directly or indirectly resulting from any such cause. The Carrier shall be privileged in his absolute discretion to proceed to any other port or ports or remain at or return to the port of shipment, once or oftener in any rotation, retaining the goods on board or transshipping or discharging them at Merchant's risk and expense at any port or ports, place or places at the first or any subsequent call.

b) In case of seizure of the goods by any Government, Power or Body of any kind, whether legal or not, the Carrier shall be entitled but not obliged to enter into an agreement with such Authorities or others who have seized the goods to the effect that the goods after reaching a subsequent port or the port of destination shall at Merchant's risk and expense be returned to the place of seizure or elsewhere or shall be stored at the port of destination or elsewhere as ordered by or arranged with the said Authorities or others and further to be dealt with in such a manner as they may direct or as may be arranged with them without any restrictions.

Thereafter the Merchant shall have no right to demand delivery of the goods from the Carrier and

lo koje vrijeme prije ili nakon početka putovanja promijeniti ili izmijeniti ili isploviti iz najavljene ili objavljene ili dogovorene luke ili sa uobičajne rute i/ili može kasniti ili zadržati brod u bilo kojoj luci ili mjestu, a da u tom slučaju ne odgovara za gubitak ili štetu, bez obzira je li nju krcatelj robe direktno ili indirektno pretrpio. Prijevoznik nije odgovoran za bilo koju direktnu ili indirektnu posljedicu nastalu kao rezultat bilo kojeg od gore nabrojenog uzroka. Prijevoznik može po svojoj apsolutnoj diskreciji nastaviti putovanje do neke druge luke ili luka ili može ostati ili se vratiti u luku otpreme, samo jednom ili više puta, u kojem slučaju može držati robu na brodu ili ju može prekrcati ili iskrcati na rizik i trošak primaoca u bilo koju luku ili luke, mjestu ili mjesta kod prvog ili bilo kojeg slijedećeg ticanja.

b. U slučaju da neka vlada, vlasti ili bilo koje tijelo, koje djeluje legalno ili ilegalno, zaplijeni robu, prijevoznik ima pravo, ali nije obavezan, na se nagodi s tim vlastima ili drugim tijelima, koja su izvršila zapljenu robe, da roba, nakon dolaska u slijedeću luku ili odredišnu luku, bude vraćena o riziku i trošku primatelja, do mjesta gdje je izvršena zapljena ili do nekoga drugoga mjesta ili da se uskladišti u odredišnoj ili drugoj luci, po nalogu ili dogovoru s vlastima ili drugim tijelima, i da se dalje postupi na način koji ona nalažu ili u dogovoru s njima, bez ikakvih ograničenja.

Radi toga krcatelj nema pravo zahtijevati da mu prijevoznik preda robu i ne može postaviti odšte-

shall have no claim of any kind against the Carrier on account of any loss or damage directly or indirectly, to the said goods or on account of anything done or not done by the Carrier in compliance with any such agreement.

c) If, owing to blockade, riots, mutiny, civil commotions or piracy or the hostile acts of any Power or person, quarantine, epidemics, unsafe navigation, surf, ice, bad weather, lockouts, boycott, strikes, stoppage of labour from any cause, any of which on board or on shore, congestion or difficulties in loading or discharging or absence of facilities for discharging and landing, shortage or labour or from any other cause the vessel is prevented from leaving the port of loading or reaching or entering her port of destination and leaving again or from loading and/or discharging goods with customary dispatch or if the discharging of the goods or any part thereof should be objected to by the Authorities or if any person on board should be exposed to the risk of life or freedom or if in the opinion of the Carrier it is from any of the aforementioned causes or from anticipation thereof unsafe or not prudent for the vessel to remain at the loading port or proceed to her intended destination or after arrival to remain and discharge the goods or any part thereof and/or load goods and to leave again with customary despatch, the Carrier shall in his absolute discretion, but without any liability for any loss, damage, injury or delay whether caused by or resulting from the negligence of the carrier or otherwise, have the option to discharge the

tni zahtjev bilo koje vrste protiv prijevoznika u odnosu na bilo koji gubitak ili oštećenje, bilo direktno ili indirektno, kako na rečenu robu tako i u odnosu na bilo koje radnje koje je prijevoznik poduzeo ili je propustio poduzeti u izvršavanju takvih dogovora.

c. Ako radi blokade, pobuna, buna, građanskih nemira ili piratstva ili neprijateljskih djelovanja od strane nekih vlasti ili osoba, radi karantene, epidemije, nesigurne plovidbe, valova, leda, lošeg vremena, obustava, bojkota, štrajkova, obustava rada iz bilo kojeg razloga, na brodu ili obali, zakrčenja ili poteškoća kod ukrcaja ili iskrcaja ili nedostatka opreme za ukrcaj i iskrcaj, nedostatka radne snage ili iz bilo kojeg drugog razloga brod bude spriječen napustiti luku ukrcaja ili ticanja ili odredišnu luku radi ponovnog isplavljenja ili luku ukrcaja i/ili iskrcaja tereta s uobičajnom otpremom ili ako je iskrcaj robe ili dijela robe protestiran od strane vlasti ili je neka osoba na brodu izložena riziku života ili slobodi ili je po mišljenju prijevoznika iz bilo kojeg gore navedenog razloga ili očekivanog razloga nesigurno ili nije uputno za brod da ostane u luci ukrcaja ili nastavi putovanje do namjeravanog odredišta ili je opasno ostati i iskrcati robu ili dio robe i/ili ukrcati robu i opet isploviti na uobičajni način, prijevoznik će u svojoj apsolutnoj diskreciji, ali bez odgovornosti za gubitak, štetu, povredu ili kašnjenje, bez obzira je li ono nastalo kao rezultat nepažnje prijevoznika ili drugih osoba, imati pravo iskrcati robu u ukrcajnoj luci ili će imati pravo isploviti i iskrcati robu u najbližu luku za koju smatra da je sigurna, pogodna ili mo-

goods at the loading port or proceed to and land the goods at the nearest port he may consider safe and convenient or bring the goods back to the port of shipment or wait until the vessel can safely proceed to her port of destination, all of which at Merchant's risk and expense.

d) The vessel shall not be obliged to force ice.

If by reason of or in compliance with any of the provisions contained herein anything is done or not done, the same shall be deemed to be included within the contract of carriage and shall not be deemed to be a deviation.

26. FIRE

Neither the Carrier nor the master, officers and crew of the vessel, all agents and underlying carriers and all terminal operators, stevedores, carpenters, watchmen and all other independent contractors whatsoever, shall be liable to answer for or make goods loss or damage to goods occurring at any time and even though before loading on or after discharge from the vessel, by reason or by means of any fire whatsoever, unless such fire shall be caused by their design or neglect (whatsoever).

27. BOTH TO BLAME COLLISION

If the carrying vessel comes into collision with another vessel as a result of the negligence of the other vessel and any act, neglect or default in the navigation or the management of the carrying vessel, the Merchant undertakes to pay the Carrier, or, if the Carrier is not the

že dovesti robu natrag do luke isporuke ili može čekati dok brod bude mogao sigurno nastaviti plovidbu do odredišta luke, i to sve na rizik i trošak primatelja.

d. Brod nije obvezan lomiti led.

Ako na temelju gornjega ili u izvršavanju ovdje sadržanih odredaba nešto bude izvršeno ili bude propušteno izvršiti, isto će se smatrati da je uključeno u ugovoru o prijevozu i neće se smatrati devijacijom.

26. POŽAR

Ni prijevoznik ni zapovjednik, časnici ili posada broda, agenti i drugi prijevoznici koje je prijevoznik angažirao i svi operateri terminala, stivadori, stolari, stražari i sve druge samostalne osobe angažirane po ugovoru, nisu obvezne snositi ili naknaditi gubitak ili štetu učinjenu na teretu, koja je nastala u bilo koje vrijeme prije ukrcaja ili nakon iskrcaja, kao posljedica požara, osim ako oni sami nisu prouzročili požar svojim djelima ili propustima.

27. KRIVNJA OBA BRODA U SUDARU

Ako se brod koji nosi teret sudari s drugim brodom radi nepažnje tog drugog broda ili radnje, propusta ili krivnje u plovidbi ili upravljanju prijevoznikova broda, krcatelj se obvezuje da će platiti prijevozniku, ili ako prijevoznik nije vlasnik i ne posjeduje taj brod, u ime vlasnika

owner and in possession of the carrying vessel, to pay to the Carrier as trustee for the owner and/or demise charterer of the carrying vessel a sum sufficient to indemnify the Carrier and/or the owner and/or demise charterer of the carrying vessel against all loss or liability to the other or non-carrying vessel or her owners insofar as such loss or liability represents loss of or damage to, or any claim whatsoever of the Merchant, paid or payable by the other or non-carrying vessel or her owners to the Merchant and set-off, recouped or recovered by the other or non-carrying vessel or her owners as part of their claim against the carrying vessel or her owners or demise charterer or the Carrier. The foregoing provisions shall also apply if the owners, operators, or those in charge of any vessel or vessels or object, other than, or in addition to the colliding vessels or objects, are at fault in respect of a collision, contact, stranding or other accident.

28. VARIATION OF THE CONTRACT

No servant or agent of the Carrier shall have the power to waive or vary any of the terms of this Bill of Lading unless such waiver or variation is in writing and is specifically authorised or ratified in writing by the Carrier.

All prior agreements, dock receipts or freight engagements for the shipment of the goods and all other arrangements are superseded by this Bill of Lading and Freight Tariff Rules (and Regulations of file with the Federal Maritime Commission), which are incorporated herein by reference and form part of this

broda i/ili unajmitelja golog broda iznos koji je dovoljan u svrhu refundacije u korist prijevoznika i/ili vlasnika i/ili unajmitelja golog broda protiv svih gubitaka ili odgovornosti u odnosu na drugi brod ili njegove vlasnike, do visine do koje takav gubitak ili odgovornost predstavlja gubitak ili štetu ili oštećenje postavljeno krcatelju, plaćeno ili isplaćeno od strane drugog broda ili njegovih vlasnika u korist krcatelja, koje je drugi brod ili njegov vlasnik refundirao od drugog broda ili njegova vlasnika u visini njegova odštetnog zahtjeva, a odnosi se na brod koji prevozi teret ili na vlasnika tog broda ili unajmitelja ili prijevoznika. Gornje odredbe također se imaju primijeniti kada su vlasnik, operater ili osobe zadužene za brod ili brodove ili objekte posjednici drugog broda a ne onog koji je bio u sudaru, tada su oni krivi za sudar, kontakt, nasukavanje ili druge nezgode.

28. IZMJENA UGOVORA

Ni jedna osoba ili agent koji rade za prijevoznika ne mogu izmijeniti uvjete ove teretnice ako im prijevoznik pismeno to ne odobri, ovlasti ih za takve izmjene i iste potvrdi.

Svi raniji aranžmani, potvrde o pristajanju ili vozarine za prijevoz robe kao i svi drugi aranžmani postaju bespredmetni uvođenjem ove teretnice i ovih Pravila o vozarinskim tarifama (i Odredbama Savezne komisije za pomorstvo), koja su inkorporirana u ovoj ispravi i čine sastavni dio ove teretnice.

Bill of Lading as if set forth herein
at length.

In accepting this Bill of Lading
the Merchant expressly agrees to be
bound by it as fully as if he had
signed it.

Prihvatajući ovu Teretnicu krca-
telj se izričito slaže da će se pridr-
žavati uvjeta iz iste, isto kao da ju
je potpisao.

Preveo:
Igor Krković